

M. A. Akşit Koleksiyonundan

Bölüm 2

2

Kültürel parametreler olarak geri dönüşün göç olma boyutu

Returning home migration at cultural parameters

*M Arif AKŞİT***

**Bizlerin sosyal yapısı kültürel öğelerimiz olur, değişimde de bu göç gibi dramatik değişimi oluşturur.*

*** Prof. Dr. Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları, Neonatoloji Bilim Dalı, Pediatri Genetik*

xx

Belirli bir yapı varken, gerekli yaşam koşullarının bozulması, eğitim için gitmek zorunda kalınması veya zorba ile zulümden kaçma durumunda geri dönüş için uygun koşulun oluşması gerekir.

İdeal şart olmasa bile geçinmek için en az asgari ücret sağlanmalıdır.

Burada, kültürel boyutların geri göç oluşumunu zorlaştıran ve kolaylaştıran yanları irdelenecektir¹.

Sevgi ve insanlıkta olmak durumu olmadıkça geri göç beklentisi zordur. İnsanlar buldukları yeri bir şekilde evi yapma çabası içinde olurlar. Buradan ilişki ve iletişimleri olur, hatta evlenir, çocukları olur, onların eğitimleri de oluşur. Geri dönüşte tüm bunları yıkılmamalı sürmelidir. Bu açıdan eski yer, yeni oluşum olarak irdelenmesi ile yapılması söz konusu edilecektir.

Yeni yerin düzelmeyeceği, olmayacağı içinde düşünmek olmadığı peşin hükümdür. Bu nedenle zorlama ve buldukları yer kalmalarını yasaklama ile bu işi çözeceklerini sanabilirler. Bu işi daha da zorlaştıracaktır. Bunun yerine gidecekleri yerde hizmet üretmeleri ve onlarla iş birliği yapmaları hem kazanç ve hem de insanlık boyutunda olacak, arzu edilen olacaktır.

Bu makaleye göre kültürel yapı içinde ele alınması öngörülmektedir.

İsrail konusu ayrıca ele alınmaktadır. Kabile Kültürel yapının, bir alanda oluşması ile diğerlerini dışlama ile birey haklarının kabulü ile ortak birliktelik boyutu tartışılmaktadır. İsrail kovulma, zorunlu göç ile yok olma durumunu yaşadığı için, bunu üstünden atması zordur. Geri göçlerde yaşanan sorunu, var oluşundan beri, kurulduğu zamandan beri yaşamaktadır. Arzu

edilen ve vaat edilen yere yerleşmeleri de altından buzağıyı tanrı edinenlerin ölmesi ile olması yerine, belirli çile yaşayarak olduğu algısı ile halen bir çile çektikleri ve ancak diğerlerinin yokluğu ile başaracaklarını sanmaktadırlar.

Türkiye, kul hakkı ve kanunilik ilkesi ile, göçerleri kabul etmesi ve tarihte de İsrailileri koruma ve gözetmeleri ile bir anaç olarak görülmektedir. Ancak başkası bile olsa zarar veren, öldürenleri kabul etmemesi ile bir tereddütte yaşanmaktadır.

Unutmamalıdır ki, insanlar ancak savunma için mücadele etmeli, yoksa anlaşma yapmalıdırlar. Anlaşma da ancak iki tarafın haklarının gözetilmesi. Birey, insanların, kul hakkının temini ile olasıdır.

Zalim boyut, öldürme kazanç değil, kayıp ve kaçış demektir. Geri dönüşte de yaşananlar dikkate alınarak, bireylerin kültürel yapıları çerçevesinde, kul hakkı sağlanmalıdır.

Özet

Kültürel parametreler olarak geri dönüşün göç olma boyutu

Amaç: Geri evine dönmek, bir arzu olabilir ama isteğe bağlı olsa bile, geleceğin yapılması var oluşun gelişimi boyutunda değişimi şeklinde olmalıdır. Bu da hizmet boyutunda, onlar ile birlikte oluşması ve yapılması ile mümkündür.

Dayanaklar/Kaynaklar: Kaynaklar Sosyal Antropoloji temelinde olarak, Yazar kendi bakış açısını irdelemektedir. Kuran ve hukuk kaynaklarından da destek alınmıştır.

Giriş: Her geri göç durumunda farklı bakış açıları olabilir, kişilerin tercihi, insancıl bakış açısı yanında zorlama, onların katkıları dikkate almadan zarar penceresinden bakarak, oluşturdukları katkı ve yararları göz önüne almadan, mevcut düzeni koruma adı altında yapılanlar gözlenmektedir. Kültürel yapılar farklı görüş ve davranışları oluştursa bile, kanunilik boyutu ile toplum bakışını yatıştırarak, suç olmadıkça politikada gerekçeli olarak davranılması, devamlı alternatif sunulması, karşı isen nedenlerinin belirtilmesi esastır. İsrail tarihten gelen sürülme korkuları nedeniyle yaptıkları yerine, birey hakkı temelinde, kanunilik temelinde ortak birliktelik boyutuna çekilmelidir. Geri dönüşüm zorla başarı olmayacağı bilindiğine göre isteğe bağlı olabilmesi için ortak hizmet sunulması ve gelecek yapıda oluşturulması önemlidir.

Genel Yaklaşım: Her birey kendi kültürel yapı içinde geri dönüşlerde farklı beklentisi olacaktır. Bunların hayali olması da doğaldır. Bu kadar sıkıntı çektim, daha iyi hakkımdır diyecektir. Bu açıdan birey hakkı temelinde hizmet sunulması ve bunun birlikte yapılandırılması önemlidir.

Başlıca boyutlar: Kaynaklar daima birey hakkının olması denilse de net gerçek ve hakikat olarak inceleme ve irdeleme yapmadan sunulması başarısızlık anlamındadır. Ehliyeti olmayan en son modern taşıt vermek anlamı taşır.

Yaklaşım: Yaşamak, var olmanın ötesinde ileri, gelişimsel boyut ve Nirvana yolunda, etik ilkelerde yürümek ise, buna uygun birey hakları temelinde sadece kişi isteği değil, ona uygun, becereceği, yeteneği çerçevesinde hizmet sunumu ve birlikte yapılması, sevgi ve kardeşlik içinde oluşması ile mümkündür.

Sonuç ve Yorum: Her başlanan işin değerlendirmesi yapılmalıdır. Ekonominin temel kuralı, etkin, verimli, bulunabilir, kullanılabilir kalitede olması iken, değerlendirmesi memnuniyet boyutudur.

Anahtar Kelimeler: Geri göçte hizmet esası, isteğe bağlı ama uygun olması

Outline

Returning home migration at cultural parameters

AIM: Returning to home is desired one, thus, even upon own request, establishing the future as living and progression aspect. Thus, only be confirmed by serving, together with, education and by performing, facilities obtaining, performing.

Grounding Aspects: Grounding on Social Anthropology facts, and Author indicated his decisions, by support of laws and Quran verses.

Introduction: At each migration reality, some different evaluations can be made. Apart of humanistic perspective, by oppression and that the harm effects of them are the only concerning, not making their contributions, benefits, they made such conclusions. Even the cultural parameters are widely different, effected their decision and behavior, upon the legitimate on law aspect, as individual rights performing, even not a criminal act, and even not politics making alternatives, just against the migration, conclusion must be upon request to returning migration. If we considered Israil, from historical afraid of forced migration, upon civil liberties and right, together with living, being on international legitimate, being in peace. For individual demand, serving together with and structured for futural demand must be done.

General Considerations: Each person, upon their cultural background, demands, wishes, thus by, at several expectations. Mostly they are imaginary as usual. After such miserable days, I must be in better condition as they wanted. So, servicing be at futural constriction, done altogether with.

Proceeding: Under sources of expectations, even their right to have it, as clear necessity, it must be evaluated and investigated to have if not suitable unsuccess is sure to happen. Not given a person a car, if not have a driving license.

Notions and Conclusion: Living is not only presence for Human being, progression, for further approaches and walking on Nirvana way, at ethical principles, so, not as demand given, but the one performing and serving at love in humanity. Each one must be evaluated, like in Economics; effectiveness, efficient and eligibility, and to have and used in quality for forming satisfaction and happiness, as controlling the evaluation.

Key Words: At back, returning migration serving point, upon request but be in proper

Giriş

Tatilde bile bir yere gidecek iseniz, ücrete bakmadan önce, istediğiniz konforu sağlamaları, beslenme ve barınma ile istirahat unsurlarının olmasına bakılır. Bunun yanında eğlence boyutu da incelenir. Bunlara göre ücrete bakılır.

Yıldızlama turistik kalite açısından önemlidir. Bir başka boyut istenilen yıldız konforu yok ise şikâyet ve paraların geri istenme hakkının doğmasıdır.

Geri dönme boyutunu da zorla değil, arzu ile olması ile huzur, barış olacağı için aynı parametreler ve gerekçeler üzerinde durulmalıdır.

Bu Makalede kültürel yapıya göre geri dönüşe bakış ele alınmaktadır.

Farklı Bakış Açıları ¹

Veriler internetten. www.sabah.com

Asgari ücret hesaplamasında anlaşmak için yapılan toplantılar örnek olarak verilebilir. Endüstri Kültürü temelinde olması beklenirken, farklı kültürel yapılanma nedeni ile bakış değişmektedir.

Temel olarak, 3 grup vardır. İşveren, işçi ve hükümet. İlk toplantıda İşçi kesimi durumu tanımlar ve tartışılır. İkinci toplantıda ise işveren olaya bakışını belirtir. Üçüncü toplantı anlaşmaya gelmiştir. Rakamlar belli olur ve sonuç ortaya konulur. 2025 yılı için saptanan %33 olmuştur.

Muhalefet ise 4 kişilik ailenin geçimini ele alır ve piyasa rakamlarını getirir. Rakamlar yüksek gösterilir. Devlet ise yaptığı analizler Avrupa tarafından tenkit edildiği için buna göre olur ve bu sefer muhalefet kabul etmez, Devlet düşük gösteriyor denilir. Rakam bireyin 2500 kalorili bir beslenme ve belirlenen geçimi için gerekenler olup, rakamlar netliğe yakındır.

Sorun kültürel farklılıktan kaynaklanır. Endüstri kültürü için tamamdır.

Kabile Kültürü zamanla zenginleşmeyi düşünür, bu açıdan yüksek olmalıdır. Devlet bunu gözettiğini ifade eder. 2022 yılında %65 enflasyona karşılık, %107,3 artış, 2023 yılında da %64 olmasına karşın, 2024 yılında %47 enflasyona karşın, %49,1 artış olduğu belirtilmiş, en düşük memur maaşı %78 artmıştır denilmiştir. Oran olarak, 1,7 kat ile 1,5 kat yüksek olduğu belirtilmektedir.

Yorumlar ben daha çok zenginleşmek istiyorum. Kabile kültürü itirazı bu yöndedir.

Tarım kültürü, sosyal üst sınıf zengin oldu, sosyal alt sınıf fakirleşti, orta direkt, orta sosyal sınıf ise yerinde kaldı demektedirler.

Endüstri kültürü, sanayi için ve işsizlik olmaması için fazla bile verilmiştir.

Yüksek Teknolojik Kültürü ise, belirli kesin daha fazla desteklenmeli demektedir.

Oluşan boyut, Yönetim saptanan rakamlara %7 gibi bir artış yapmasıdır.

Nitekim üçüncü toplantı yapılıyor, %33 saptanan oran %40-45 olması bekleniyor. İşveren kesimi de bu ücretlerin bir kısmının devletin yüklenmesini istenmektedir. Çünkü işsizlik oranı %10 altında iken bunun artması olmamalı diye bir zorlama getirmektedir. Burada İşçi Sınıfı mevcudu kabul ediyor ama artı %5-10 değil %20 talep etmesi ile, haksızlık ötesi, politik olarak ben istedim, onlar vermedi demek istemektedir. Bu yaklaşım elbette sosyal adalet anlayışı, ekonomik bilim içinde değildir. Hükümet mevcut yönetim olarak %7'ye kadar çıkmış iken bu oran artmalı demektedir. Enflasyon hızlı düşürebilirken, yavaş olması toplumu sıkıntı içine sokmamak olması ile bu yaklaşımın ücrette de olması istenmektedir.

Devlet oy diyerek artış olmaz, beklenen enflasyon %25 ise, %5 refah payı ekleme ile %30 olarak tanımlamış ve kesinleştirmiştir.

Görüldüğü gibi Karma Kültürel yapıdaki ülkelerde, farklı kültürler farklı yaklaşımlar içinde olurlar. Sonunda kimse memnun olmaz görünür, ama oylar yönetime %50 üstü olacaktır. Çünkü dinamizmleri dengelemektedir.

Her birey kendi haklarının öne alınmasını ister ama adalet ve barış içinde olması için yönetim buna göre yapılandırır. Muhalefet ise iktidara gelmek için bozucu etki oluşturmalı deler ki bu bakış ile iktidar olamazlar. Alternatif çözümler getirilmesi ile olası olduğunu kaçırmaktadırlar.

5N (Ne, Neden, Niçin, Nasıl, Nerede), 1K (Kime) yaklaşımı şarttır. Birey haklarında kim, birey iken diğerlerinde düzen, kamu olmaktadır. Temel farklılık buradan oluşmaktadır.

Göç ve geri göçlerde bazı çerçeveler hayali ve olmaz yaklaşımlar ile göçerlere ümit ve müjde değil, onları olmayacak şeylerle avutarak mevcut ile çatışmaya itmek isterler. Çoğunluk ise dikta ve zulüm gördüğü için ayakları yere batan oranı yüksek olmaktadır. Kendileri test etmeden inanmazlar. Çünkü, doğru gerçek, var olan ile bağlantılıdır.

İç Göçler örneği ile Geri veya İleri Göçler

Yurtiçi göçlerde bazı faktörler vardır onlar da eklenmelidir.

- Kabile Kültürü yapısında, kışın ova, yazın plato hayvanları çıkarırken, plato zor olduğu için ovada kredi ile hayvanlara kalıcı yer yapıp, göç önlenmiş olabilir. Bu durum Suriye’de de kalıcı hayvan barınakları inşa ederek geri göçler sağlanabilir.
- Tarım kültüründe örf, adet ve gelenek kıskacından bıkmış ve yıpranmış kişiler başka bir yere yerleşip, özellikle kendilerine konulan kabile adından kurtulabilirler. Bu durum birey hakları temelinde yerleşik yerlerde de oluşturulabilir.
- Şehirden bıkmış kişilerin kıyı ve daha farklı yerde daha az kalabalık yerde oturması gibi, Suriye’de de şehirli mutlaka şehirli olan yere yerleşmesi hizmet olursa olanaklı olacaktır.
- Yüksek Teknoloji yapısında birey imkanları ve tam istediği konforu bulduğu için, işi ve birçok yaklaşımı evde yapabilmektedir. Burada internet öne çıkmaktadır.
- Birey Kültüründe ise isteyen istediği yerde olabilir, bunun için danışmanlık verilebilir. Yeter ki en az memnun olmalı, mutluluğu yakalamalıdır. Suriye gerçeğinde de Devlet yapısında olarak birimler hizmet sunmalı, bankalar kredi açmalıdır.

Kültürel Yapıya Göre Sınıflama²

Elbette kişisel bakışlar farklı olsa da genel kültürel yapıya göre geri dönüş boyutuna bakış varsayımsal olarak irdelenecektir.

Kültürler

1) Kabile Kültürü:

Kararı kişi veremez, aile değil, kabilenin yönetimi vermelidir. Bireyler katkı sunabilir ve görüşlerini öne sürerler.

Öncü olarak içlerinden yetenekli ve becerikli olanlar seçilir. Bu zor iş ve karar oluşturmada da önemli olunan bir boyuttur. İsteyen çok olmaması düşünülür. Seçim ve tercih boyutu yerine, hak ediş daha önemli olmaktadır.

%5-10 civarında bir heyet geri göç boyutunda inceleme yapması istenir.

Önemli olan kabile yapısı ve özelliği bozulmadan geri göçmektir. Belirli kıyafet artık giyilemezken, giyilmesi ve devamlılığı istenir. Bunun düğün gibi törenlerde kalacağı algılanmalıdır.

En hızlı göçebilecek grup bunlar iken en son beklenti bunlar olacaktır. Çünkü mevcut yerler başkaları ile doldurulmuş ve Yüksek Teknoloji Kültürü elemanları ile bir bakıma terör gibi kimseyi almamaktadırlar. Savaş ve mücadele imkân meselesidir. Eski yapının burada korunması daha etkin olacağı için gitmeyelim denir.

Benzer durum eğitim için gidenler, mevcut yerde diploma almış, çocukları olmuş, onlarda okulda bulunurlar ve yeni yer zaten şimdiki yer olmuş ve burayı benimserken oraya gitmek saçma olarak görülür. Neden gideyim sorusuna cevap bulursa göçerler.

İsrail farklıdır, kabile kültürünü bir ulus yapısında ele almış, yerleşim yerlerini kutsallaştırarak, onlara Tanrı tarafından verilmiş kabul edip, halen oturanları kovup, öldürüp yerleşme ile Tarım Kültürü ile bütünleştirip, diğer mali, ekonomik güç ile bunları kazanmak ve korumak istemektedirler. Sorun yaptıkları bozgunculuk ile soykırıma varan boyuta neden olmalarıdır. Daha önce sürülme olayları olduğu içinde bu yapılarının korunması için ateş, silaha başvurmalarıdır.

Birçok kabile İsrail gibi olmayı düşünebilir ama bu kadar gücü bir arada toplayamaz.

2) Tarım Kültürü

Belirli örf, adet ve gelenek yapısında olurlar. Hepsi Kuran dese bile, çeşitli tarikat ve mezheplerle bölünmüş, birbirlerine düşman hale gelmişlerdir. Kuran yorumu ve saptırması ötesinde kelimeleri dejenere etmek ve hadis diyerek bunlar üzerine inşa edilmiştir.

Hadis söz demektir, Resul elçi demek olup, ancak Kuran tebliği yapabilir ve Kuranda de ki diyerek söylenenlerde yazılmıştır.

Katolikler gibi daha üst yapı verilerek, Peygamber ve Tanrı gibi buyruk veren olmuştur. Nitekim 150 yıl sonra toparlanmış ve daha sonra eklemeler olmuştur. Doğruluk Kuran değil, söyleyenler doğru söylüyor mu diye bakılmıştır. Atatürk yazılı iken, söylevleri de yazılı iken, zamanımızda da birçok uydurma sözleri vardır. Örneğin İkinci Dünya Savaşı hakkında görüş beyan ettiği söylenmektedir.

Tarım kültüründe belirli kalıplar söylenir, bunlar düzenleme üstünde, hatta kanun üstü alınır. İnançta da Kuran üstü alınır, kabul edilir ve uygulanır.

İnanmayanları öldürün sözü, kelime **fektulu**; düzeltin, temizleyin, doğru hale getirin iken, bu öldürün (**katl**) olarak yorumlanmış ve kural şeklinde sokulup, zalimlerin uygulama gerekçesi olmuştur. Bir kişiyi öldüren tüm insanlığı öldürmüş olan yaklaşım da Kuranda çelişkiler olarak yansıtılmıştır. **4/32:** (Öldürmek yasaktır, bir kişiyi öldüren tüm insanlığı öldürmüş olmaktadır. *İşte bundan dolayı İsrailoğulları için şu hükmü koyduk: "Bir cana kıymanın veya yeryüzünde bozgunculuk çıkarmanın cezası olmaksızın kim bir kimseyi öldürürse sanki bütün insanları öldürmüş gibi olur. Kim de bir canı kurtarırsa sanki bütün insanların hayatını kurtarmış gibi olur."* Şüphesiz peygamberlerimiz onlara apaçık deliller, mucizeler getirdiler. Ne var ki, bütün bunlardan sonra onların pek çoğu hâlâ yeryüzünde taşkınlık yapıp durmaktadırlar.)

Zalim bilim ve düzeltmeyi kabul etmez, oluşan kuraldır ben buna uyarım deyip, istediğini dikkate alır. Tarım Kültürünün temel özelliğidir.

Yeniden göç düşünülmesi durumunda, yine aynı Kamu görüşü veya bu şekilde bozulmuş kurallar varsa, doğrusu ve gerçeği bile bilinmeden uygulanıyorsa, mevcut düzen birey hakkı üzerinde ise gitmek istemez.

Vatan ve evi denilerek gidecekleri sanılır ama artık orada oturulacak ortam veya yapı yok denilir. Bu açıdan Türkiye destekli gitmelerinin ve bunu istemelerinin amacı, onları koruyacak bir yapı olmasıdır.

Amerika ve Batı bizden olan iyidir derse, bu durumda Tarım Kültüründe olanların geri dönmesini beklememelidir.

3) Endüstri Kültürü

Fabrika ve iş yeri boyutu, birçok gelişmiş ülkede olduğu için, geri göçmeleri için çalışan ve işleyen bir işletme olmasıdır.

Birçok firma uluslararası ürün pazarladığı için uluslararası güven verileceği düşünülür. Vietnam'dan Amerikan çekilmiş, halen tüm en ufak yerleşmede Coca Cola satılır olmuştur. Grossman bunun Türk CEO başarısı olarak göstermiştir. Bana göre birey hakkı olunca, halk gelişmişlik boyutu diye bakarsa, ayırım yapılmadan satış olanağı olacaktır. Benzer olarak Tik ağacı mobilyası da Amerika tarafından pazarlanmaktadır, ağacın mobilya şekline dönüşmesi ile tüm ülkelerde pazarı olmuştur. Bir iş yerinin kurulması ve bunun hizmete yönelik olması oldukça zordur. Burada bakılır ve buna göre geri göç olacaktır. İş ve aş bulunsa bile Endüstri Kültüründe olan kişiler, sosyal hayat, iletişim ve belirli konfor da istedikleri açıktır. Özellikle kadın ve çocuklar bunlar olmadan gitmek istemezler. Erkekler de maddi olanak güçlü diyerek ancak giderler.

4) Yüksek Teknoloji Kültürü

Endüstri Kültürüne benzer ama, patron bilinmez, yücedir ve globalleşen Evren boyutundadır. Beklenti farklı, ben bu Dünya insanıyım denir. Yabancı lisan bilmek bir doğal durumdur. Temelde Endüstri Kültüründen farkı, kendisi yaparken, başkasına emir gibi yaptırmak veya yapılmasını istemektir. Devlet yapmalı, benim hakkım, karşılanmalı derler. Birey Hakları Kültüründe birey kazanmalı ve hak etmelidir, burada ise varlık hak ediş olmaktadır. Toplum gelir ve başlıca mal varlığına göre üst, orta ve alt diye daha belirgin ayırır. Üst sınıf zenginleştikçe zenginleşir, dikta hâkim olmak için onlara taviz verir. Alt grup zaten ezilmelidir denilir. Orta direkt denilen sosyal sınıf eziyet ve kötü duruma girmesi ile düzen değişir, yönetim alt-üst olacaktır. Suriye'de de olan budur. Üst sınıf tam gitmemiş, başka ülkede hesap açmış, para ve mal transferi yapmıştır. Kazanç olursa geri gelir. Alt sınıf, aş ve iş bulamayacağı için geri göçmek istemez. Orta sınıf bakar, inceler ve proje yaparak döner. Bu nedenle mevcut durum orta sınıfa göre olmalıdır. Bunlar yüksek eğitilmiş ve işi temelde döndüren amir sınıfı da olmaktadır.

5) Birey Hakları Kültürü

Ben varsam, bu Evrende yaşam ve mevcudiyeti algılamam lazım, insan olduğumun da farkında olmalıyım denir. Eşitlik değil, haklarda eşitlik yaklaşımı içindedir. Haklar yapılan eyleme ve işleve göre değişmekte, değerlendirme de esere yönelik olmaktadır. İnanç sorulmaz, sorgulanamaz ve her birey aittir, **Faile değil, Fiile bakılır** demektir. Zaten mevcut göçtüğü yer birey haklarına dikkat eden olmalıdır. Türkiye Selçuk ve Osmanlı boyutu ile Kanunilik esasında olmakta, temel eşitlik ilkesi ile ispat edilmeyen, kanıta dayalı olmadan da suç denilmemektedir. Daha önce oluşan darbe ve darbe teşebbüsleri ile ve sosyal zorlanan kıyafet boyutunda sağlanan kişi hakkı ile bir düzeye gelmiştir. Bu bize şeriat kalıbından, kıyas ve yoruma dayalı, ortak akıl ile ceza verilen sistemden tamamen kaçmayı sağlamıştır.

Ülkemiz **Kanunilik** İlkesindedir³. *Suçta ve cezada kanunilik ilkesi: Madde 2- (1) Kanunun açıkça suç saymadığı bir fiil için kimseye ceza verilemez ve güvenlik tedbiri uygulanamaz. Kanunda yazılı cezalardan ve güvenlik tedbirlerinden başka bir ceza ve güvenlik tedbirine hükümlenemez. (2) İdarenin düzenleyici işlemleriyle suç ve ceza konulamaz. (3) Kanunların suç ve ceza içeren*

hükümlerinin uygulanmasında kıyas yapılamaz. Suç ve ceza içeren hükümler, kıyasa yol açacak biçimde geniş yorumlanamaz.

Kanunilik ilkesinin tamamlanması için, kişi hak ve özgürlükleri düzen kaygısından önce olmalıdır. Hak ve özgürlükleri korunmalı, ihlali, suç işlenmesi de önlenmeli, tedbir alınmalıdır.

Ceza Kanununun amacı: Madde 1- (1) *Ceza Kanununun amacı; kişi hak ve özgürlüklerini, kamu düzen ve güvenliğini, hukuk devletini, kamu sağlığını ve çevreyi, toplum barışını korumak, suç işlenmesini önlemektir. Kanunda, bu amacın gerçekleştirilmesi için ceza sorumluluğunun temel esasları ile suçlar, ceza ve güvenlik tedbirlerinin türleri düzenlenmiştir.*

Eşitlik ilkesi tüm aşamalarda ve tanımlanarak olmalı ve uygulanmalı, Ceza Kanunlarında da olmalıdır. Bunlar açık ve net belirtilmelidir. Burada; ırk, dil, din, mezhep, milliyet, renk, cinsiyet, siyasal veya diğer fikir yahut düşünceleri, felsefi inanç, milli veya sosyal köken, doğum, ekonomik ve diğer toplumsal konular olarak geçmektedir. Suça göre ceza olmalıdır.

Adalet ve kanun önünde eşitlik ilkesi: Madde 3- (1) *Suç işleyen kişi hakkında işlenen fiilin ağırlığıyla orantılı ceza ve güvenlik tedbirine hükmolunur.*

(2) Ceza Kanununun uygulamasında kişiler arasında ırk, dil, din, mezhep, milliyet, renk, cinsiyet, siyasal veya diğer fikir yahut düşünceleri, felsefi inanç, milli veya sosyal köken, doğum, ekonomik ve diğer toplumsal konuları yönünden ayırım yapılamaz ve hiçbir kimseye ayrıcalık tanınmaz.

Ayrıca, tüm diğer kanunlara da bağlayıcı özelliği olması ile kanunilik tam geçerli olur.

Kanunun bağlayıcılığı: Madde 4- (1) *Ceza kanunlarını bilmemek mazeret sayılmaz.*

Özel kanunlarla ilişki: Madde 5- (1) *Bu Kanunun genel hükümleri, özel ceza kanunları ve ceza içeren kanunlardaki suçlar hakkında da uygulanır.*

Türkiye yaptığı fetihler ile büyümüş ve gelişmiştir demek eksik olmaktadır.

Osmanlı İmparatorluğu yıkılmış ama geride kalanlar hatıralar ve masalsı anlatımlar ile etkinliği devam etmektedir. Etkisi sınırlarının çok üstündedir.

Suriye’de Amerika Mısır ve Suudi Arabistan kontrolünü kabul etmeleri için 676 kabileyi toplamıştır. Türkiye aleyhinde olan kişiler de gelip kulis yapmışlardır ama onların tümü Türkiye demiştir. *Sizinle savaştı, sizi öldürmeye çalıştı* sözlerine karşın belirttikleri. Hristiyan, Yahudi ve kabilelere dokunmadı. Ne zaman biz başkasının yerine silahla almak istedik, o zaman bizimle savaştı demişlerdir. İstiklal Savaşında bağımsızlık istedik diye ayaklandık, şimdi süper güçlerin elindeyiz, bulunduğumuz yerler terör ile elimizden alındı demişlerdir. Buna Türkiye müsaade etmez, etmeyecektir denilmiştir.

Papa, Türkiye Cumhurbaşkanına Katolikleri koruduğu için üstün madalya vermiş. Yahudiler de en üst nişanlarını taktim etmişlerdir.

Özetle geri dönüş, ancak birey haklarını gözeten hizmet götürme ile olasıdır. İlk aşamada kazanç değil, varlıklarının korunması, bağımsız ve hür olmak istemektedirler. Kendileri imkân olursa kazanacaklarından da emidirler.

Kültürel Öğeler²

Kültürel öğeler özellikleri nedeniyle ayrıca irdelenecektir. Bunlar: AKÇEDİST: *Aile, Kültürel Kaynaklar, Çevre, Eğitim, Yönetim (Din, Devlet ve Yargı), İnsan Yapısı, Sağlık Yapısı, Teknolojik yapı* konusu ayrıca irdelenecektir.

Politika

Ülkelerin belirli bir politika boyutu ve yöneticileri vardır. Genel olarak serbest seçim ve demokrasi denilse de en dikta rejimleri bile seçimi göstermelik yapmaktadırlar.

Suriye’de yönetimin %15-17 oyu olduğu görülünce, muhalifler suçlu olunca seçime katılamamış ve sürülmeleri nedeniyle de iktidarda kalmışlardır.

Gelir ve harcama kontrolü yapan kim ise, özellikle Endüstri ve Yüksek Teknoloji Kültürü iş birliği yapar, Türkiye ise 12 yıldır ilişkisini kesmiş, Elçiliğini taşımıştır.

Politika alınan oy oranlarına göre ele alınacak, diğer faktörler irdelenmeyecektir.

Başlıca yapı, %100 olduğuna göre, görüşler; 1) İktidar, 2) İktidar yanlısı, 3) Muhalefet, 4) Muhalefet yanlısı, 5) Tarafsız, azınlık grubu ele alınabilir. Her birine eşit dağılım öngörülürse %20 tutmaktadır.

Türkiye Ekseriyet ile Yönetim Cumhurbaşkanlığına Anayasa değişikliği ile verilmiştir. Daha önce parlamenter sistem ile TBMM yapılan anlaşmalar ile Başbakan seçilmekte idi. Ancak tüm yetkileri Cumhurbaşkanı tarafından imzalanarak yürürlüğe giriyordu. Kısaca Cumhurbaşkanı tam yetkili iken, burada sorumsuzluk kılıfı, korunması altına oluyordu. Yeni sistem ile doğrudan sorumlu hale geldi, yetkiler ise dikta tarafından Cumhurbaşkanıya verilenler olmakta idi. Gizli lider iken açık, sorumlu lider konumuna gelmiştir.

Oluşan boyut, %50 üstü oy ile seçilen Cumhurbaşkanı 22 yıldır yönetindedir. Bu açıdan bakıldığında göçmenlerin kabulü de %50 üstündedir.

Karşı çıkan ve net bu yolda mücadele eden parti, oy alma gerekçesi de göçmen karşılığı olup, oyu %7 civarındadır. Azınlık %10 kabul edilirse bu oran altındadır.

Genel göçmenlere karşıtlık %30 kabul edilse bile birey hakları yapısı ile Göçmen kabulü olmuş ve geri göçmeleri konusunda da zorlama değil, destek, yardım ve koruma, gözetme öngörülmektedir.

Gelecek Beklentisi

Göç yeni bir yere taşınma, aş, iş bulma ötesinde geleceğin yapılanması da önemli boyutta olacaktır. Bir kişi tatilde bile tatil köyüne gitmek hedef değil, mutlu olmak, eğlenmek ister.

Geri göçte de gelecek yapılanması olmalıdır.

Başlıca beklentiler

- Kabile Kültüründe olan diğer kültürel yapıları da kendinde bütünleştirmeli ve yapıyı bozmadan oluşturmalıdır. Genişlemeli, yeni nesillere de bulaştırmalıdır. Yeni geri göçte de aynı yapı değil daha ileri bir yapı bekler. Örnek kullandığı araba eski der ve yeni taşıt ve konforlu kullanım ister. Yol bozuk olabilir ama araba rahat olmalıdır.
- Tarım kültüründe geri döndüğünde artık eski klasik ekmek, nadas yerine daha farklı ürün ve daha etkin yapılanma ile başkasını çalıştırma ister. Bunu sağlamaması ile kendi de yapmaz ise çatışma boyutuna çıkan sorunlar oluşur. Bu nedenle kapalı hayvan bakımı ve daha farklı egzotik bitki ve meyve yetiştirme ile rahatlayacaktır.
- Endüstri kültüründe teknolojik iyileşme olmaz ise, eski tip cihazları kullanmak istemezler, artık yeni bir aşama geçirmişler, yeni teknolojik yapı isterler. Bilmez ama öğrenmeye eğilimlidirler. Eski şehir yapısında da park ve bahçeler isterler.
- Yüksek Teknoloji Kültüründe de artık onların elemanı değil, partneri olmak ister, katkıda bulunma ve karışmak niyetindedir. Bu açıdan hizmet boyutu ile iş birliği ile başarı olabilecektir.

- Birey Hakkını verebilmek için kişinin bilgi, beceri ve yeteneğine bakmak gerekir. İmkân verilir yapma durumuna göre değerlendirme yapılır. Bu açıdan ilk aşama sıkıntılı gibi olsa da ileride daha iyi, kendi kişiliği ile ilgili olacağı için istek yoğundur. Ancak bunu karşılayacak ortamlar hazırlanmalı veya olmuyor ise de olan yere gitmesine izin verilmelidir.

SONUÇ: Önce birey, sonra aile ve toplum, kendi talebi ile yaklaşım yapılmalı derken, kendi taleplerini net algılayamayacakları için, istenilen de uygunsuz olabileceği için bir irdeleme yapılmalıdır.

Her birey zengin olmak isteyebilir, yaptığı eser, kattığı değerler ile zengin olabileceği algılanırsa, olgu algının önüne geçebilir. Mutlak beceri ve fiile göre olmalıdır. Temeli, barışa yönelik, insanlık ve bunun sevgi ile olmasıdır. Paylaşım olmadan iletişim ve ilişki oluşamaz, her insanın başkası üzerinde hakkı var dersiniz, onların da sizin üzerinde hakkı vardır bu sevgi vermek ve almak ile karşılanabilir.

Değişim Beklentisi

Geri dönüşler, göçler, sadece eski mevcut yere taşınmanın ötesinde, artık ben eski insan değilim yapısı olmaktadır.

Bir kadın evlenince, eski soyadını kullanma yetkisi ve izni olmasına karşın, elbise, giyim kuşam ötesi, saçlarını farklı yapar, takıları ile ilan eder, ben artık eski kişi değil, bir farklı bireyim demektedir.

Geri göçlerde de hemen bayrak dahil, gerekirse ülkenin adı da değiştirilir. Suriye Bayrağındaki dikta simgelerinin atıldığı da gözlenmektedir.

Başlıca beklentiler

- Kabile Kültüründe, kabilede bir değişim yaşadığı söylenir. İçeri girerken selamın aleyküm yerine merhaba denilmeye başlar veya bunun tersi olur.
- Tarım kültüründe birey ben gelmem ile inekler daha fazla süt vermeye başladı der, çünkü ahırda müzik açıp ineklere dinletmektedir. Gerçek ise verilen gıda daha orantılı ve faydalı olan verilmeye başlamıştır.
- Endüstri kültüründe, ara vermenin arttırılması, parklarda daha düzenlemeler gözlenir.
- Yüksek Teknoloji Kültüründe pirim verme artmaktadır.
- Refah payı her bireye verilirken, birey özellikleri de dikkate alınır.

SONUÇ: İster gerçek ister gösteriş boyutunda olsun, yeni yapılanmada mutlaka bir değişim boyutu olmalıdır.

Aynı yapı memnuniyet boyutuna katkı sağlamaz.

Göç Olgusu Korkusu: İsrail

Konuya İsrail’de konferansa giden kardeşim Mehmet Akşit’in sorgusu ve değerlendirmemiz ile başlamak anlaşılmasını kolaylaştıracaktır sanırım.

Kudüs'te Cami ziyaretine gitmiş, Türk olduğunu anlayınca Filistinliler konuşmak istemişler. *Atatürk'ün Hilafeti Diyanet olarak Devlete müşavir kurum şeklinde yaptığı, dolayısıyla Türkiye İslam aleminin danışmanıdır demişler. Bizim ile de ilgilenmekte diye eklemişler.*

Daha sonra yemekte gelen İsrail vatandaşları da *varlığımız, sayıca kat, kat üstün Araplar tarafından kuşatma altındayız, bize bir şeyler olursa, kimse bize sahip çıkmaz, Türkiye bizi muhacir, göçmen olarak alır, tarihte de iki defa yapmıştır demişler. İsrail tek devlete tazminat ödedi, en üst düzeyden ifade etmişler. Amerikan gemisini vurdu, kaza oldu diye ödemedik diye eklemişler. Türkiye ile ters düşmemeye özen gösteriyor, silah temini ve bakımda da yardım etti demişler.*

Ters gibi gelen iki ifade gibi görünebilir, hakkı yenenin hakkını teslim etme ve ayırım gözetmeme ilkesi bunları oluşturmaktadır.

Burada işlenen, Suriye kabile zihniyetinden kurtulmadıkça zalimlerden başını kaldıramayacağını algılaması ve kabile kültüründen birey haklarına geçmelerinin sulh ve barış sağlayacağını algılamaları ile çözüm olabilecektir. Kabile Kültürü yapısında olan İsrail'in de benzer yapıdan kurtulması gereklidir. Hakkı olanın hakkını teslim etmek zayıflık, mağlubiyet değil, ezmek, yok etmek, öldürmek ise yok olmayı, kaçmayı gerekli kılan durum olmaktadır.

Kuran ayetleri ile İsrail boyutu irdelenecek ve sonra kültürel açıdan yorum yapılacaktır.

İsrail ile ilgili Kuran Ayetleri (<https://www.kuranvemeali.com/>)⁴

- **2/40:** (Sözünüz üzere nimet verildi, korunun. *Ey İsrailoğulları! Size verdiğim nimetimi hatırlayın, bana olan sözünüzü tutun ki, ben de size olan sözümü yerine getireyim. Bir de benden, yalnızca benden korkun*)
- **2/47:** (Nimetler ile tüm kavimlere üstün kılındı. *Ey İsrailoğulları! Size ihsan ettiğim nimetlerimi ve bir zamanlar sizi bütün kavimlere üstün kıldığımı hatırlayın!*)
- **2/83:** (Verilen sözlerden döndüler. *Hani biz, İsrailoğulları'ndan: "Sadece Allah'a kulluk edeceksiniz, ana-babaya, akrabaya, yetimlere, yoksullara iyilikte bulunacaksınız!" diye söz almış ve: "İnsanlara güzel söz söyleyin, namazı hakkıyla kılın, zekâtı verin!" diye emretmiştik. Sonra sizden pek azı müstesna, sözünüzden döndünüz ve hâlâ yüz çevirmeye devam ediyorsunuz*)
- **2/102:** (Kendilerini sattılar. *Onlar, Süleyman'ın saltanatu aleyhinde şeytanların uydurduğu yalanlara uydular. Oysa Süleyman hiçbir zaman kâfir olmadı. Lâkin şeytanlar kâfir oldular. Çünkü onlar, insanlara büyü yapmayı ve Bâbil'de Hârût'a ile Mârût'a isimli iki meleğe indirilen bilgileri öğretiyorlardı. Halbuki o iki melek: "Biz ancak imtihan için gönderildik, sakın öğrettiğimiz bilgileri büyü yapmada kullanıp da kâfir olma!" demeden hiç kimseye bir şey öğretmezlerdi. Onlar ise bu iki melekten, karı ile kocanın arasını ayırarak şeyler öğreniyorlardı. Onlar, Allah'ın izni olmadıkça o büyü ile hiç kimseye zarar veremezler. Fakat onlar kendilerine fayda değil zarar verecek şeyi biliyorlardı. Elbette onlar, büyüü satın alan kimselerin ahirette hiçbir nasibi olmadığını da çok iyi biliyorlardı. Karşılığında kendilerini sattıkları şey, ne kötüdür! Keşke bunu bilselerdi!)*
- **2/122:** (Nimetlere sahip olarak üstün oldular. *Ey İsrailoğulları! Size ihsan ettiğim nimetlerimi ve bir zamanlar sizi bütün kavimlere üstün kıldığımı hatırlayın!)*
- **2/211:** (Nimetlere aykırı olmak, değiştirmek ceza almayı gerekli kılar. *Sor İsrailoğulları'na: Kendilerine gerçeği gün gibi gösteren nice apaçık belgeler verdik de bunları dikkate aldıklarında ne oldu, onlara aykırı gittikleri zaman ne oldu? Kim Allah'ın nimeti kendisine geldikten sonra onu değiştirirse, şunu bilsin ki, Allah'ın cezası çok şiddetlidir.*)
- **2/246:** (Söz verip sonra zalim olmak cezayı gerektirir. *Mûsâ'dan sonra İsrailoğulları'ndan önde gelenlerin neler yaptığına bir baksana! Hani peygamberlerine: "Başımıza bir hükümdar tayin et de onun emrinde Allah yolunda savaşalım" diye müracaatta bulunmuşlardı. O da: "Şayet size savaş farz kılınır da ya korkup savaşmazsanız, ne olacak?" diye sorunca, onlar: "Yurdumuzdan sürülmüş, çoluk-çocuğumuzdan edilmişken nasıl olur da Allah yolunda savaşmayız!" dediler. Fakat kendilerine savaş farz kılınca, pek azı dışında, hepsi sözlerinden döndüler. Allah, o zalimleri çok iyi bilmektedir.)*

- **3/49:** (Çamurdan uçak modeli yapıp uçma, bugün de model uçak yapılmaktadır, kornea örtülmüş kör olanlar temizlenebilmektedir, canlandırma yapılmaktadır, ekonomi bilimi verilmiştir. Bunlar yaratılış bilimidir. Allah onu İsrailoğulları'na Elçi/peygamber olarak gönderecek, o da onlara şöyle diyecek: “Şüphesiz ben size Rabbinizden büyük bir mucize getirdim: Size çamurdan kuş suretinde bir şey yapıp ona üfleyeceğim, o da Allah'ın izniyle gerçek kuş olacak. Allah'ın izniyle anadan doğma körleri ve alaca hastalarını iyileştireceğim. Yine Allah'ın izniyle ölüleri dirilteceğim. Evlerinizde ne yiyip, neleri biriktirdiğimi size bir, bir haber vereceğim. Eğer inanmak isterseniz bunda sizin için kesin bir delil vardır.”)
- **3/93:** (Zararlı olan yasak, diğerleri serbest iken, kabilelerin kültürel olarak yasakladıkları kaldırılmıştır. Tevrat indirilmeden önce, İsrail'in bir sebeple kendine yasakladığı bazı şeyler dışında bütün yiyecekler İsrailoğulları'na helâldi. Resulüm! De ki: “Eğer iddianızda doğruysanız, o zaman Tevrat'ı getirip okuyun.”)
- **4/12:** (Bozulma ve inkâr ile sapmış olur ceza alırsınız demektir. Başlıcaları; borç vermeyip sermayeleri kendilerinde toplamaları, yardım/zekât gelirden yapmamaları, iletişim ve ilişkide olmadıkları, sadece kendi kabile içinde kalmaları, iyilik ve güzellik, etik ilkeleri dışına çıkmalarıdır. Allah İsrailoğulları'ndan kesin ve bağlayıcı bir söz almıştı. Biz onlardan, her bir kabileye bir kişi olmak üzere on iki temsilci tayin etmiştik. Allah şöyle buyurmuştu: “Ben elbette sizinle beraberim. Şayet namazı dosdoğru kılar, zekâtı verir, peygamberlerime inanır, onları bütün gücümüzle destekler ve Allah rızası için güzel bir borç verirsiniz ben de mutlaka sizin günahlarınızı bağışlar ve sizi altlarından ırmaklar için güzel bir borç verirsiniz ben de mutlaka sizin hanginiz inkâra saplarsa, dümdüz yolun ortasında kesinlikle sapmış olur.)
- **4/32:** (Öldürmek yasaktır, bir kişiyi öldüren tüm insanlığı öldürmüş olmaktadır. İşte bundan dolayı İsrailoğulları için şu hükmü koyduk: “Bir cana kıymanın veya yeryüzünde bozgunculuk çıkarmanın cezası olmaksızın kim bir kimseyi öldürürse sanki bütün insanlığı öldürmüş gibi olur. Kim de bir canı kurtarırsa sanki bütün insanların hayatını kurtarmış gibi olur.” Şüphesiz peygamberlerimiz onlara apaçık deliller, mucizeler getirdiler. Ne var ki, bütün bunlardan sonra onların pek çoğu hâlâ yeryüzünde taşkınlık yapıp durmaktadırlar.)
- **5/72:** (İsraili olan Hz. İsa, Yaratan tek derken, üçlü ve Resullerini tanrı gibi ele almışlardır, tapınma ile kurtuluş olacağını sanmışlardır. “Allah, ancak Meryem oğlu Mesih'tir” diyenler kesinlikle kâfir olmuşlardır. Halbuki Mesih onlara şöyle demişti: “Ey İsrailoğulları! Benim de sizin de Rabbiniz olan Allah'a kulluk edin. Şunu bilin ki, kim Allah'a şirk koşarsa, Allah ona cenneti haram kılmıştır ve onun varacağı yer ateştir. O gün zalimler için hiçbir yardımcı da yoktur.)
- **5/78:** (Hz. İsa tanrı oğlu denildi, kurbağa yumurtası bile iğne ile delince çoğalmaya başlar ve bir ileri gelişim ile durur. Bu nedenle teorik olası ama pratik imkânsız bir durumu yaratılış yerine obje, tanrı yaparak çocuğu olduğunu belirtmişlerdir. İsrailoğulları'ndan kâfir olanlar hem Dâvud hem de Meryem oğlu İsa'nın diliyle lânetlendiler. Bunun sebebi, onların Allah'a isyan etmeleri ve haddi aşmış olmalarıydı)
- **5/110:** (Hz. İsa'ya öğretilmesi ile canlandırma, model uçak uçurma gibi beceriler öğretildiği net ifade edilmektedir. O zaman Allah şöyle buyuracak: “Ey Meryem oğlu İsa! Sana ve annene olan nimetimi hatırla. Hani seni Ruhu'l-Kudüs ile desteklemiştim de hem beşikte hem yetişkin halde iken insanlarla konuşurdun. Sana yazı yazmayı, hikmeti, Tevrat ve İncil'i öğretmiştim. Hani benim iznimle çamurdan kuş suretinde bir varlık yapıyor, ona üflüyor, o da yine benim iznimle gerçek kuş oluyordu. Benim iznimle anadan doğma körü ve teni alacalıyı iyileştiriyor, yine benim iznimle ölüleri diriltiyordun. Bir vakit de İsrailoğulları'nın öldürme kastıyla sana uzanan ellerini geri çekmiştim: kendilerine apaçık deliller ve mucizeler getirmiştin de aralarında küfür içinde boğulup gidenler: «Bu düpedüz büyüden başka bir şey değil!» demişlerdi)
- **7/105:** (Yaratan boyutu ile iken idol, obje yapıp, tanrı oluşturup tapınmışlardır. Bana düşen Allah hakkında ancak doğru ne ise onu söylemektir. Bakın size Rabbinizden apaçık bir delil getirdim. Artık İsrailoğulları'nı sal da benimle beraber gelsinler.”)
- **7/134:** (Başlarındaki azap olunca, tutsaklar, İsraililer serbest kalacak dediler ama zorda kalmadan yapmadılar. Başlarına o felâketlerden her biri çöktükçe: “Ey Mûsâ! Sana verdiği söz

hürmetine bizim için Rabbine dua et! Andolsun ki, eğer bizden bu azabı kaldırırsan sana kesinlikle iman edeceğiz ve hiç şüphesiz İsrailoğulları'nı serbest bırakıp seninle göndereceğiz” diyorlardı)

- **7/137:** (Hor görülen ve ezilen İsraililer, sonuçta Firavunun yıkılıp, yerle bir edildiğini görmüşlerdir. *Asırlardır hor görülüp ezilmekte olan İsrailoğulları halkını da feyiz ve bereketlerle donattığımız o toprakların doğusuna ve batısına vâris kıldık. Böylece Rabbinin İsrailoğulları için verdiği o güzel söz, sabretmelerinin bir neticesi olarak tamamen gerçekleşmiş oldu. Firavun ve kavminin, o sanat ve sanayi ürünü eserlerini; yükseltmekte oldukları köşkleri, sarayları; yetiştirdikleri bağ ve bahçeleri yıkıp yerle bir ettik)*
- **7/138:** (İsraililer cahilce idol görünce, hemen bir tanrı oluşturma eğilimindedirler. İsrailoğulları'nı denizden geçirdik. Derken kendilerine ait birtakım putlara tapmakta olan bir kavme rastladılar. Hemen: “Ey Mûsâ! Bize de onların ilâhları gibi bir ilâh yapiver!” dediler. Mûsâ şunları söyledi: “Gerçekten siz, hep böyle cehalet içinde gidip gelen bir topluluksunuz.)
- **10/90:** (Firavun son anda inandığını ifade etmiş ama boğulduğu da belirtilmektedir. İsrailoğulları'nı denizden karşıya geçirdik; Firavun ve askerleri de zulmetmek ve saldırmak için hemen onların peşine düştü. Nihâyet tam boğulacağı sırada Firavun: “İsrailoğulları'nın inandığından başka ilâh bulunmadığına kesinlikle inandım; artık ben de Müslümanlardanım” dedi.)
- **10/93:** (Nimet üzere iken bilim gelmesine karşın, anlaşmazlığa düşecekleri belirtilmektedir. Biz, İsrailoğulları'nı güzel bir bölgeye yerleştirdik, onları temiz ve hoş nimetlerle rızıklandırdık. Onlar ise, kendilerine bilim geldikten sonra anlaşmazlığa düştüler. Hiç şüphesiz Rabbin, anlaşmazlığa düştükleri hususlarda kıyamet günü aralarında hüküm verecektir.)
- **17/2:** (Musa ile işlerini kendileri yapmaları, havale etmemeleri ve kendilerine gücenip, dayanmaları belirtilmiştir. Mûsâ'ya kitabı verdik ve o kitabı İsrailoğulları'na doğru yolu gösteren bir rehber yaptık. Bununla onlardan istediğimiz şeydu: “Benden başka işlerinizi havale edeceğiniz ve kendisine güvenip dayanacağınız bir merci edinmeyin!”)
- **17/4:** (Belirtilen ise, İsraililerin, iki kez bozgunculuk ve taşkınlık yaparak azacaklarıdır. Biz İsrailoğulları'na kitapta şunu bildirdik: Doğrusu siz yeryüzünde iki kez bozgunculuk çıkaracak ve gerçekten büyük bir taşkınlıkla büyüklenip azacaksınız.)
- **17/101:** (Musa'nın büyülendiğini Firavun sanmıştır, yaptıkları o zaman bilinmemekte idi. Biz Mûsâ'ya apaçık dokuz mucize vermiştik. İşte İsrailoğulları'na sor: Mûsâ onlara geldiğinde, Firavun: “Ey Mûsâ, ben senin kesinlikle büyülenmiş biri olduğunu zannediyorum” demişti.)
- **17/104:** (Bu topraklara yerleşin denilmiş ama altından buzağı oluşturanlar öldükten sonra yerleşmişlerdir. Bunun ardından İsrailoğulları'na şöyle buyurduk: “Firavun ve ordusunun helâkinden sonra o topraklara siz yerleşin. Zaten ahiret vakti gelince hepinizi toplayıp bir araya getireceğiz.”)
- **19/58:** (Baştan boyu gelen yaklaşım aynıdır, Resuller ile iletilmiştir. İşte bunlar, Allah'ın kendilerine nimet verdiği peygamberlerden olup, Âdem'in zürriyetinden, Nuh ile birlikte gemide taşıdıklarımızın neslinden, İbrâhim ve İsrail'in zürriyetinden, kendilerine hidâyet yolunu gösterip seçkin kıldığımız kimselerdendir. Onlara Rahman'ın ayetleri okunduğu zaman ağlayarak secdeye kapanırlardı.)
- **20/47:** (Gelen mucize ile selamet ve doğru yolu tutmaları beklenir. “Haydi, ona gidin ve şöyle deyin: «Biz, senin Rabbinin elçileriyiz. İsrailoğulları'nı artık bizimle gönder de onlara daha fazla işkence etme! Biz, sana Rabbinden bir mucize getirdik. Selâm ve selâmet, doğru yolu tutanlara olsun!»”)
- **20/80:** (İsraililere birçok ihsan yapılmıştır. Ey İsrailoğulları! Şüphesiz biz sizi düşmanınızdan kurtardık. Tur'un bereketlerle dolu sağ yamacında Mûsâ vasıtasıyla sizinle emirlerime uyacağınıza dair sözleşme yaptık. Çölde aç kalmayasınız diye size gökten kudret helvası ve bildircin eti ihsan ettik.)
- **20/94:** (İsraili arasına ayrılık sokulmamalıdır. Harun: “Ey anamın oğlu!” dedi, “sakalımı, başımı çekme! Doğrusu ben senin: «Sözümü dinlemedin de İsrailoğulları arasına ayrılık soktun!» demenden korktum.”)
- **26/17:** (İsraili hür ve bağımsız olmalıdır. «Artık İsrailoğulları'nı serbest bırak, bizimle beraber gelsinler!»”)

- **26/22:** (Kul, köle yapmak iyilik değildir. *İşte başıma kaktığın bu nimet, gerçekte bir iyilik değil, İsrailoğulları'nı kul köle yapmış olmanın bir sonucuydu.*)
- **26/59:** (Büyük nimetler verilmiştir. *Her şey işte böyle oldu. Sonunda, benzer büyük nimetleri İsrailoğulları'na bahsettik*)
- **26/197:** (Gerçek deliller ile yeterlidir. *Bu gerçeği İsrailoğulları âlimlerinin bilmesi, müşrikler için yeterli bir delil teşkil etmez mi?*)
- **27/76:** (Kuran anlaşmaya düştükleri konuları açıklamaktadır. *Şüphesiz bu Kur'an, İsrailoğulları'na üzerinde anlaşmazlığa düştükleri pek çok konuyu açıklamaktadır*)
- **32/23:** (Tevrat doğru yolu gösteren rehberdir. *Doğrusu, biz Mûsâ'ya da kitap vermiştik. Resulüm! Sana da bir kitap verileceği konusunda bir şüphen olmasın. Mûsâ'ya verdiğimiz o kitabı, İsrailoğulları'na doğru yolu gösteren bir rehber kılmıştık.*)
- **40/53:** (Musa'ya doğru yol gösteren rehber vardık. *Hiç şüphesiz biz Mûsâ'ya doğru yolu gösteren bir rehber verdik ve İsrailoğulları'nı kitaba vâris kıldık*)
- **43/59:** (İbretli deliller ile Resul verilmiş. *Oysa İsa, kendisine peygamberlik nimeti verdiğimiz ve babasız yaratmakla da hem İsrailoğulları'na hem bütün insanlara kudretimizin ibretli delili kıldığımız bir kuldur.*)
- **44/30:** (Onur kırıcı azaptan kurtarıldıkları vurgusu vardır. *Böylece İsrailoğulları'nı o alçaltıcı, onur kırıcı azaptan kurtardık*)
- **45/16:** (İsraililer o zaman için diğer kabilelere üstün kılınmıştır. *Biz İsrailoğulları'na kitap, hüküm ve peygamberlik verdik; onları temiz ve hoş nimetlerle rızıklandırdık ve kendilerini o zamanki diğer topluluklara üstün kıldık*)
- **45/17:** (Kıskançlık ve ihtiras nedeni ile ayrılığa düşmeyin. *Onlara ayrıca din konusunda apaçık deliller verdik. Ne var ki onlar, kendilerine bilim geldikten sonra, sırf aralarındaki kıskançlık ve ihtiras yüzünden ayrılığa düştüler. Şüphesiz Rabbin, ayrılığa düştükleri şeyler hakkında kıyamet günü aralarında hüküm verecektir*)
- **46/10:** (Kuran geleceği eskiden tanımlanmıştır, kibirlenip yüz çevirmeyin. *De ki: "Bir düşünsenize, Kur'an gerçekten Allah katından gönderilmiş olup siz onu inkâr etmişseniz, üstelik İsrailoğulları'ndan bir şahit de bu kitabın haber verdiği gerçeklerin aynısını Tevrat'ta görüp Kur'an'a iman ettiği halde siz kibirlenip ondan yüz çevirmişseniz, sizden daha zalim kim olabilir? Hiç şüphesiz Allah, öyle zalim bir toplumu doğru yola erdirmez!"*)
- **60/6:** (Hz. İsa bir devam olduğu, kendisinden sonra Resul geleceğini belirtmiştir. Barnabas İncilinde bu vardır, bu beşinci kitap, Ahmet/Muhammed resul tanımlandığı için aforoz edilmiştir. *Meryem oğlu İsa da: "Ey İsrailoğulları! Ben size Allah tarafından gönderilmiş bir peygamberim; daha önce inen Tevrat'ı doğrulamak ve benden sonra gelecek Ahmed adındaki bir peygamberi müjdelemek üzere geldim" demişti. Fakat o müjdelenen Peygamber, kendilerine apaçık deliller getirince: "Bu düpedüz büyü!" dediler*)
- **60/14:** (İnananlar bir bölümü olup, onlar desteklenmişlerdir. *Ey iman edenler! Allah'ın yardımcısı olun! Nitekim Meryem oğlu İsa havarilerine: "Allah yolunda bana yardım edecek kim var?" diye sormuş, onlar da: "Allah'ın dininin ve peygamberinin yardımcısı biziz!" demişlerdi. Sonunda İsrailoğulları'ndan bir kısmı iman etti, bir kısmı da inkâr etti. Ama biz, iman edenleri düşmanları karşısında destekledik ve böylece onlar üstün geldiler*)

YORUM: İsrail kabile kültürü yapısında kalmış, kendisine verilen nimetler ile yüksek mertebeye ulaşmaları, birçok defa tarihsel olarak kurtuluşları ve yeniden yapılanmaları ile devamlı üst olacağı inançları vardır.

Söz vermelerine karşın başlıca bozulan boyutlar (4/12): 1) Borç vermeyip sermayeleri kendilerinde toplamaları, 2) Yardım/zekât gelirden yapmamaları, 3) Kendilerini üstün gördükleri için diğer toplumlarla iletişim ve ilişkide olmadıkları, 4) Anne genetik yapı ile İsraili olacağı ve sonradan olmayacağı algısı ile sadece kendi kabile içinde kalmaları, 5)

Kendilerine faiz almaz iken, sermaye toplayarak iyilik ve güzellik, etik ilkeleri dışına çıkmaları, 6) Her toplulukta hakim olmayı, maddi üstünlük olarak görmekteler.

İsraillilerin bozgunluk ve taşkınlık yapacakları (14/7), söz vermelerine karşın yapmayacakları, kendilerini maddi boyut ile satacakları, nimetleri almalarına karşın aykırı ve değiştirerek karşılık verecekleri, kıskançlık ve ihtiras içinde olacakları, arzularına göre idol/tanrılar yaratma eğilimde oldukları, birçok yerde kulluk, köle gibi yaklaşım yapmaları da uygun olmadığı Kuranda belirtilmektedir. Bir kişiyi öldürmenin tüm insanlığı öldürmek olduğu, başkalarını öldürmeyin net vurgu olarak, İsrail oğulları olarak, belirtilmektedir.

Tevrat doğru yolu göstermesine karşın, farklı yorumladıkları da vurgulanmaktadır.

Kuran anlaşmaya düştükleri hususları da açıkladığı belirtilmektedir.

NET BULGU: İsrail bulunduğu kabile ortamında Kabile Kültürünü belirli arazide, geleneksel boyut olarak oluşturmak, bunun tehdit unsuru olarak görüldüğü içinde daima bir savunma korkusu ve fobisi içinde olacaktır. Kabile tehdit görünce göç ve kaçarken, İsrail belirli alanda kalmak istemektedir. Tarihte her şehir devleti bütünleşme yerine birbirlerini de düşman gördüğü için büyük surlar ve ordular oluşturmaları örneği gibi İsrail’de korkuları nedeni ile üstün güç oluşturma çabasıdır. Elindeki sermaye ile Endüstri ve Yüksek Teknoloji Kültüründeki lobileri ile de lehte olmasa bile aleyhte karar alınmasını engellemektedir.

Buna karşın bu yaklaşımları bozgunculuk ve taşkınlık olarak görülmesi, öldürmelerinin de soykırım ifadesi ile başına gelecekler, tarihteki boyut ile yine kovulacağı korkusu da şiddetli ve açık, net düşüncelerini engellemektedir.

Türkiye birey hakları çerçevesinde olması, Suriye göçleri ötesinde İsraillilerin göçleri ötesinde onlara ana, baba gibi davranmış ve kucak açmıştır. Yine aynı yaklaşımı yapacağından da kimse, İsrail’de ve Türkiye’de endişe ve tereddüt duymamaktadır. Muhalefet belirse bile %30 civarında kalmaktadır.

Bu durum bize, kültürel değişimin oluşması gerektiği, zamana karşı olunamayacağı, kul hakkı yapısının temel olmasını göstermektedir.

İsrail diğer halklar değil, birey olarak hakları ve bunların sağlanmasını gerekli olduğunu düşünmesi ve bunlara hizmet olarak sermaye vermesi, bir bakıma onları işçi ve memur gibi çalışmalarının sağlanması ama geleneksel patron sıfatı, firavunluk yapmamaları ile düzen sağlanabilecek ve barış gelebilecektir.

Geleneksel yaklaşım felsefesinin sürdürülmesi, Tanrı bize yardım etti ve yine yapacaktır algı ve peşin hükümden de kurtulmalıdırlar. Kuran vurgusu olduğu için, bu insanların değil, Yaratanın doğal vurgusudur. İkinci sürgünü üç boyutuna taşımamalıdır. Kültürel değişimi birey hakları olarak, kendi inanışlarını bozmadan yapmalıdırlar.

Sonuç

Göçe genel kabul oranı %70 civarında ise, geri dönmeleri konusu da aynı oranda benimsenmekte denilebilir. Ama sıklıkla ifade edilen husus, zorla olmaması gerektiğidir.

Bize düşen onlara burada olduğu gibi hizmet yaratılmalı ve orada da insanca yaşamlıdırlar denilmektedir.

Türkiye’de gelenler, bina, arsa, ticarethane, bakkal gibi iş yerleri açmaları ötesinde, tahminen 60 milyar TL bir katkı yaratmışlardır. İşçi olarak Türklerin çalışmak istemedikleri çobanlık ve tarla, bahçe işçiliği, inşaatta da çalışarak katkı oluşturmuşlardır. Yarı ücretle çalışmışlar, bunu isteyerek yapmışlardır. Basında şikâyet ettikleri notlara rastlanılmamıştır.

Çocukları olmuş, okullarda okumuş ve bir başka boyut yakalamış iken, bir ankete göre %45 hemen dönmek istemekte, ancak derhal gidecekler, kontrol için giden oranı %7 civarında kalmaktadır.

Bu oran gitmek isteyenlerin genel oranı olarak bakılmalıdır.

Hizmet olursa giden çok olacaktır, şimdiki uygun olmayan koşullar için bu oran söz konusudur.

Kaynaklar

- 1) Farklı Bakış açıları. www.sabah.com
- 2) B. Güvenç. Sosyal Antropoloji Ders Notları, Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi
- 3) Türk Ceza Kanunu, www.mevzuat.org.tr
- 4) Kuran Ayetleri (<https://www.kuranvemeali.com/>)